

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimbi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnistvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Križev pot slovenske ljudske šole v Št. Jakobu na Koroškem.

Celovski »Mir« prinaša obširen in temeljit članek, v katerem je popisani pravi križev pot, ki ga mora hoditi jedina slovenska ljudska šola na Koroškem.

Celih 14 let se je morala občina Št. Jakob vojskovati, predno je ministrstvo z odlomkom z dne 15. januarja 1892 dovolilo na šentjakobski petrazrednici slovenski učni jezik; celih 12 prošelj, oziroma prizivov, deloma od okrajnega šolskega sveta, deloma od občine je bilo treba, in povrh še povpraševanje starišev. Tedaj: večina starišev, občina in krajni šolski svet: vsi so prosili za slovensko šolo — oni uradniki in ona oblastva in tudi ono ministrstvo, ki bi po besedah gosp. ministrskega predsednika imelo biti nepristransko, t. j. nad strankami, — pa je slovenskim šentjakobčanom do malega 14 let pridržavalo slovensko šolo!

Dne 6. decembra 1900 so bile v Št. Jakobu v Rožu občinske volitve in tedaj se je na enkrat v Št. Jakobu, v sredi med samimi Slovenci, pokazala nemčurska stranka, ki je skušala Slovence vreči ter priti do krmila. A spodletelo ji je. Občine niso mogli podreti, zato so se zaleteli v v šolo — in kar štiri prošnje, podpisane od moških in od žensk, od grossgrund-pesicarjev in od gostačev (a ne mislite, da jih je bilo, bogve, koliko; vseh vkup samo 109), tedaj štiri prošnje za »unterakvistiš-šolo« so korajžno primahale v Celovec na vrata dež. šolskega sveta.

Ko je o tem izvedel krajni šolski svet šentjakobski, je soglasno sklenil, proti razdelitvi šole, kakor tudi proti temu, da bi se šola izpremenila v nemško-slovensko šolo, vložiti priziv ter deželnemu šolskemu svetu pojasniti, od kod je vsa gonja proti slovenski šoli. Krajnemu šolskemu svetu se je vsled soglasnega sklepa

občinskega odbora pridružila tudi občina — a deželni šolski svet se ni zmenil niti za občino, niti za krajni šolski svet; videl je samo podpise na prošnji za »utrakvistično« šolo ter je okrajnemu svetu naročil, naj popraša posamezne stariše, kakšno šolo hočejo imeti. Popraševanje je bilo že dne 21. maja 1901. Glasovati so smeli le davkoplačevalci in pa oni stariši, ki imajo otroke za šolo. Od 299 glasov jih je bilo 91 za utrakvistično šolo (35 za utrakvistično šolo vnetih jih ni imelo pravice glasovati); 95 jih je bilo za slovensko šolo; 113 jih ni prišlo glasovat in so se, kakor je naznanjalo povabilo na glasovanje, šteli za slovensko šolo, tako da je za slovensko šolo bilo 208 glasov, za nemško pa samo 91. Vkljub temu pa je deželni šolski svet v seji dne 20. novembra 1901 št. 2139 določil: »Št. Jakobska ljudska šola se razdeli v slovensko in v slovensko-nemško šolo. Da se šola razdeli po volji posamnih starišev, naj okrajni šolski svet od zastopnikov šole obiskajočih otrok poizve, ali bodo njihovi otroci obiskovali slovensko, ali pa slovensko-nemško šolo...

Ker deželni šolski svet proti tej odredbi niti priziva na ministrstvo ni pripustil, sta občina in krajni šolski svet šentjakobski priziv oddala naravnost na ministrstvo, obenem pa tudi deželni šolski svet prosila, naj z ukazano razdelitvijo in s popraševanjem počaka vsaj tako dolgo, da bode ministrstvo spregovorilo zadnjo besedo. Pa že dne 14. decembra 1901 je prišel odgovor (deželni šolski svet 6. dec. 1901, št. 3670): »Deželni šolski svet se ni odločil, ustreči pritožbi krajnega šolskega sveta proti razdelitvi šentjakobske petrazredne šole. Proti temu odloku ima krajni šolski svet pravico, pritožiti se na c. kr. učno ministrstvo«. Obenem bil je takoj od okrajnega šolskega sveta odposlan g. Fr. Woschitz, nadučitelj v Domačalah in ud okrajnega šol-

skega sveta, da naj nemudoma izvrši povpraševanje starišev, ali hočejo svoje otroke dati v nemško, ali pa v slovensko šolo. (Kako nepristransko (?) je pri tem ravnal g. nadučitelj, o tem poročamo še natančneje).

Krajni šolski svet se je proti tej odredbi nemudoma, že dne 22. decembra 1901 zopet pritožil na ministrstvo in je dne 6. januarja 1902 vložil pri okrajnem šolskem svetu pritožbo proti strankarskemu postopanju g. Woschitz pri povpraševanju starišev. Prej že je šla posebna deputacija h gospodu deželnemu predsedniku, da mu je natančno razložila vso našo šolsko zadevo. Gospod deželni predsednik se je deputaciji izrazil: »Sie haben das »ius prius possidentis«; ohne zwingenden Grund kann und wird ihnen die slovenische Schule nicht genommen werden«; t. j. »Vi imate do šole predpravo prvega lastnika in šola vam brez nujnega vzroka ne more biti in vam ne bode vzeta«. Seve: beseda bi že bila; gospod deželni predsednik je govoril, kakor govori pravica; deželni šolski svet pa je odločil pristransko in naravnost krivično, kakor bi oblastva v narodnih in političnih zadevah nepristranske države po besedah dr. pl. Körberja ne smela odločevati.

Ministrstvo našega priziva dosedaj še ni rešilo, dasi je bil prvokrat oddan že sredi meseca novembra 1901. Deželni šolski svet, ki je šolo hotel imeti razdeljeno, je pa že začetkom l. 1902., sporočil onim starišem, ki so svoje otroke oglasili za nemško šolo, naj si za to leto še kupijo sedanje slovenske šolske knjige, ker vsled priziva krajnega šolskega sveta in občine šentjakobske na ministrstvo, šole ne more že kar hitro razdeliti.

In kaj je cele zgodbe nauk? Ena sama prošnja (vse štiri zaporedoma oddane prošnje se morajo šteti za eno samo, ker so bile oddane ena za

drugo, ne da bi bila prejšnja že rešena) tedaj ena sama prošnja za nemško šolo, katero je podpisalo 109 strank (od teh pa jih je blizu 30 preklicalo svoj podpis, veliko pa jih ni bilo opravičenih podpisati se, ker nimajo ne otrok za šolo in tudi ne plačujejo nobene davka), imela je v dobrem polletu toliko uspeha, kakor pa 12 prošelj za slovensko šolo v dobrih 15 letih!

Prej je deželni šolski svet preosnovno šole odklonil s tem, da se je utrakvistična šola že skozi deset let dobro obnesla in da jo pametni del prebivalstva odobrava. — Sedanja slovenska šola se je pa tudi že skozi 10 let obnesla dobro in pametni del prebivalstva jo tudi odobrava (dokaz: glasovanje, krajni šolski svet in občina) — a isti deželni šolski svet jo proti vsej pameti in pravici in proti volji postavnih zastopnikov občine raztrga v dve šoli! V prid slovenske šole prenameriti učni red kajpak je pretežko — v prid nemški šoli se menda pa sam prenameri? Prej bi bilo predrago prenameriti šolo, ker bi si otroci v začetku leta mesto nemških knjig, morali kupiti slovenske; sedaj bi pa ne bilo drago v sredi leta k že kupljenim slovenskim knjigam kupiti še nemške! Prej je za slovensko šolo prosil krajni šolski svet in občina in velika večina starišev — pa ni šlo; — sedaj pa je prosilo okoli 80 strank proti volji večine starišev (208 proti 91) in proti občini in proti krajnemu šolskemu svetu — in deželni šolski svet jim je takoj vstregel!

O ti čudna in neumljiva vzvišenost oblastev in uradnikov nad vse stranke, kdo te more umeti in kdo verovati, da si resnica, ne pa le prazen strah, o katerem pravijo, da je okrog in okrog votel, od znotraj ga pa nič ni! — Upamo pa, da, če tudi deželni šolski svet v Celovcu ni hotel se ravnati po naročilu g. ministrskega predsednika, da bode vsaj mini-

LISTEK.

Dim.

Poljski spisala Marija Konopnicka.
(Dalje.)

Kadar mladenič ni vsega snedel, je vtila ostanek v prsten lonec, katerega je postavila na ognjišče ter spravila jed za pozneje.

Toda kotlarski hlapec je moral hiteti. Jedva je snedel, ko je že poljubil materi velo, žuljavo roko, zgrabil čepico, zažvižgal še enkrat kosu ter bil s par skoki že spodaj. Vdova je stala sredi sobice s prtom, ki ga je že pograbila z mize ter poslušala gromče butanje sinovih nog.

»O, sveta nebesa! Kako hiti doli! Da si le ne bi polomil nog, sladki gospod Jezus!«

In stala je tu ter poslušala, dokler niso zaloputnili hišna vrata, ki so se spodaj zaprla in ni razdnel odmev kanonade teh mladih, krepkih nog. Potem šele je zravnila prt, pomila posodo, skrila žerjavico pod pepel ter sedla k oknu, da zakrpa sinovo perilo.

Kadar je bilo poletje, je lahko videla še dolgo dim, ki je bruhal iz dimnika tovarne. Včasih se je tako zamaknila v njegov pogled, da ji je padlo pri tem delo iz rok.

Bile so prečudne slike in barve, ki jih je kazal dim.

Zdaj se je vil kakor železna kača iz svojih zavinkov, vedno naprej, vedno višje; kmalu pa je zopet frfrel kakor lahen pajčolan po zraku ter je stresal lene oblačke okrog sebe, včasih se je dvigal kakor iz kadilnice naravnost kvišku in se je zvijal samo ob robu v kolobarčke; zopet drugič je bil sličen ogromni perjanici, ki se je majala kakor nad čelado v vetru nad dimnikom ter se zlato svetlikala v solnčni luči. Včasih pa se je stezal v čudne postavice, podobne prikaznim ali strahovom.

Včasih ga je napihnil veter kakor jadra velike ladije, drugič pa ga je raztrgal kakor klopčič prediva. Kadar se je oblačilo, je pa ležal kakor črn oblak nad dimnikom, visel je v cunjah na strehah ali se je valil po tleh, ne da bi našel počivališča.

Ko je prišla zima, je prižgala stara žena svojo svetilko in je pletla nogavice za prodaj.

In četudi je od okna sem silno pihalo ter je gnal veter skozi strohneli okvir sneg prav do nje, je stopila vendar čestokrat k oknu in se ozrla na tovarno.

Tovarna pa je kar žarela s svojimi dolgimi vrstami blestečih razsvetljenih oken. Notri je dvigalo delo njena orjaška pljuča, žvenketalo je železo, odmevali so udarci kladiv, škripanje neštevilnih zob

žag, sikanje topeče se kovine. Dim, ki je pihal na modrem ozadju nebesnega oboka iz dimnika, je utripal v množici majhnih plamenčkov in je metal iskre ter cele snope žarečih stebrov, sličnih granatom.

Svitel plamen se je dvigal navzgor in se je razširjal po nebesnem prostoru; daleč, daleč v ozadju pa se je zrcalila večerna zarija.

Stara žena je pogledala ven in je začela sanjariti.

Iz tega sanjarenja jo je zbudilo navadno žvrgoljenje kosa, katerega je zbudil svit luči, prihajajoč iz tovarne. V sobici je postalo veselejše, na ognjišču je prasketal ogenj, in ptič je pel na vse kripelje. In kakor hitro se je pokazala na nebu polna luna, je zatemnil njen sij vso prelepo svetlobo.

Šele pozno na večer se je vrnil sin in že na pragu je zaklical:

»Mama, daj mi jesti, ginem od lakote!«

S tem mladim, krepkim telesom se je vrnila v sobico tudi veselost, smeh in dobra volja. Sedaj je užival mladenič hrano z manjšo naglostjo, pripovedoval je to in ono materi, katera ga je po različnih stvareh vpraševala; potem je začel zehati in se stegati, celo kos je izgubil zanj vse zanimanje.

»Pojdi spat, otrok, pojdi spat!« je de-

jala mati, gladeč mu lase. »Jutri moraš zgodaj vstati!«

»Saj že grem, mati«, je odgovoril z zaspanim glasom. »Truden sem, da jedva stojim.«

Seveda ni mati pozabila sina opomniti, naj opravi večerno molitev. Potem je legel na trdo ležišče.

Zaspal je takoj, in v sobi je bilo čuti že davno enakomerno, globoko dihanje, medtem ko je šepetala mati še svoje molitvice pred začrnelo sliko matere božje, ki je gledala nanjo iz pozlačenega ozadja stare svete podobe.

Naposled je ugasnila luč, kos je nehajal frfotati po majhni kletki, vse je utihnilo, da se zbudi zopet s prvim jutranjim svitom.

To vzbujanje je bilo vedno jako težavno. Stara ženica je imela sicer jako lahko spanje in se je zbudila, ko je začel petelin drugič peti. Zlezla je s svojega ležišča, stopicala po sobi semintja in pripravljala gorko juho, ves čas šepetaje molitvice. Velika, tiha jutranja zvezda je gledala v sobico skozi okno mladeniču naravnost v lice. Tudi mati je obrnila svoj pogled vsakokrat na speči obraz. Rada bi bila zbudila svojega edinca, bil je že čas, toda njegovo trdno, mirno spanje jo je zadrževalo.

»Naj spi še par trenotkov«, je rekla pri sebi. (Konec prih.)

strstvo samo delalo tako, kakor je govorilo, in da bo de nepri- stransko rešilo priziv vrlega šolskega sveta in občine Št. Jakoba v Rožu.

Razgled po cerkvenem življenju v letu 1901.

Spisal vseučiliški profesor dr. T. G. Masaryk v Pragi.

V. Propaganda katolicizma na izhodu je dokaj čila; na frajburškem katoliškem vseučilišču v Švici je študiralo v zadnjih letih več nego 20 Bolgarov; Rim potrebuje za Bolgarijo omikanih teoloških močij, kajti unija nima ondi tal.* Zdaj živi vsled poročila lista »Crkoven Věstnik« 32.540 katoličanov na Bolgarskem, toda med njimi je samo 18.135 Bolgarov, vsi drugi so inozemci. V letu 1890 je bilo katoličanov in unijatov 30.000.

V sedanjem času moramo tudi tako imenovano makedonsko vprašanje kot cerkveno vprašanje razmotrivati; Grki in Srbi dolže namreč bolgarsko cerkev radi revolucionarske agitacije v Makedoniji in ker stanuje bolgarski eksarh ravno tako kakor grški patriarh v Carigradu, so razprtije obeh glav jako ostre in osebne. Zdi se sicer, da hoče ruska vlada patrijarha ter eksarha pomiriti, a stvar jako malo uspeva, kajti grški patrijarh noče preklicati prokletstva, ki je izrečeno črez bolgarsko cerkev, ki se je kot samostalna odcepila od prve. Srbska cerkev za Makedonijo vleče za isto vrv s patrijarhom in — s turško vlado, ki je zopet Srbom v Makedoniji dovolila precejšnji del samouprave.

Zraven katoliške propagande se zoznava na Balkanu in Izvodu sploh protestantska propaganda. Šole raznih protestantskih misij in njih vzorne bolnišnice si vsiljujejo ugled nele pri mohamedancih, temveč tudi pri pravoslavnih kristjanih. Tudi katolicizem vpliva s svojo višjo omiko ter filantropskim delovanjem.

Na Grškem so dokazali onkratni dijaški nemiri (protest zoper prevode sv. pisma v ljudsko govorico), da stari teološki duh še ni izginil; sicer je nam še o pravem času podal znani bizantist in zgodovinar Gelzer (Geistliches und Weltliches aus dem türkisch-griechischen Orient 1900.) o cerkvenih razmerah v Grčiji in na izhodu sploh jako natančna in zanimiva poročila.

Iz carigraškega patrijarhata treba pred vsem omeniti nastop nekdanjega patrijarha Joakima III. (odstavljen 1884), na katerega stavijo Grki najlepše upe ne samo v cerkvenem, temveč tudi v narodnem oziru. Odstavljeni patrijarh Konstantin V. je vpeljal še pred svojim nepričakovanim odstopom mnoge in dobre reforme v šolstvu in v izgoji učiteljstva.

Urednik rimskega »Bessarione«, ki podpira papežve težnje za unijo, je imel (v oktobru) pogovor s carigraškim patrijarhom. Iz tega razgovora poznamo sicer znano dejstvo, da pravoslavni bogoslovci ne morejo nikdar pripoznati papežve neizmotljivosti.

Za spoznanje cerkvene politike na Balkanu opozarjamo na velezanimivi spis zdaj že znanega dunajskega cerkvenega historika Erharda: Die orientalische Kirchenfrage und Oesterreichs Beruf in ihrer Lösung 1899.

V Ljubljani, 4. aprila.

Bela vrana med škofi.

Škof Turinaz v Nancy je gotovo bela vrana med francoskimi prelati. V svoji škofiji je prepovedal čitati lista »La Croix« in »Echo de Fraternites«, ki ju izdajajo assumpcionisti. Kot vzrok svoje prepovedi navaja škof, da porablja izdajatelji teh listov ves dobiček v politične, agitatorske in zlasti v volilne svrhe ter s tem škodujejo cerkvi. Mesto da bi podpirali reveže in duhovnike, rabijo assumpcionisti skupiček in dohodke svojih mnogoštevilnih listov le za hujskanje in razburjanje ter za netenje političnih strastij. Tako zlorablja ti menihi svoj pobožne liste v nekatoliško politično gonjo, česar škof Turinaz

* Unijo skleniti se je posrečilo leta 1880.: francoski jezuiti so našli pristaše med tistimi, ki so se na Bolgarskem zoperstavliali, da bi bili odvisni od grškega patrijarhata. Razum tega so v Bolgariji katoličani, potomci katoliških Saksoncev s Sedmograškega ter ostanki Bogomolcev, katere so spreobrnil bosanski frančiškani.

ne odobrava. V Rimu s tem škofom gotovo niso zadovoljni.

Vojna v Južni Afriki.

Iz Bruselja poročajo, da vlada med zastopniki Burov nesloga. Členi deputacije, ki so prepotovali skoraj vso Evropo ter bili tudi v Ameriki, da bi našli posredovalca med Buri in Angleži, Wessels, Fisher in Wolmarans, so baje za mir, Krüger in transvaalski poslanik dr. Leydapa sta za vojno, ako Angleži burskima republikama ne priznajo neodvisnosti. Tudi na konferenci burskih delegatov je menda zmagala Krügerjeva stranka, kajti kot glavna pogoja miru sta se sprejela: notranja neodvisnost Transvaala in Oranija ter amnestija za Afrikande. Londonska vlada sploh postopa jako čudno, ako je res, da je sklenila pogajati se le s Steijnom in Schalk-Burgerjem ter ta dva priznati predsednikoma Transvaala in Oranija. Angleži hočejo torej Krügerja ignorirati ter Burov nekako narekati, kdo bo v bodoče načelnik burskih vlad. To je očitno vtikanje v notranje razmere burskih republik, ki takih vmešavanj gotovo ne bosta trpeli. Poveljniki Burov so imeli posvetovanja radi mirovnih pogojev, katere sporočje menda Bothi, ki doslej še ni izrazil svojega mnenja. O uspehih Schalk-Burgerja ni še doslej prav nikakih poročil, kar se smatra za slabo znamenje. — Pri Sutherlandu so bili Angleži 24. marca tepeni. Poraz je Kitchener zamolčal. Tudi v Kaplandiji so bili Angleži pred 4 tedni poraženi. Boj se je vršil v noči od 5. na 6. marca pri Calviniji. Polkovnika Dorana je napadel močan burski oddelek ter ga docela pobil. Angleška cenzura je brzoglavko o tem porazu zaplenila. Tako se zgodi večkrat, da se porazi Angležev zataje in zamolče. Doran in 11 mož je bilo ubitih in 30 mož ranjenih. Število ujetnikov ni znano. Buri so vzeli Angležem vse vozove.

Najnovejše politične vesti.

Češki narodni svet je sklican na prvo nedeljo po sestanku deželnega zbora. — Pri točki »obrotno šolstvo« v državnem zboru se bojijo Čehi, da bodo Nemci naskočili češko obrtno šolo v Budjevicah. Istotako se je bati, da bodo pri razpravi finančnega zakona skušali odkloniti postavko mestu Pragi. Zato pozivlja načelnik češkega kluba vse slovanske poslance, da se prvih sej polnoštevilno udeležijo. — Albanski vodja Boljetinac, katerega so imeli dalje časa interniranega v Carigradu, pojavil se je zopet v Novem Bazarju, a to z 900 albanskimi ustaši. Prebivalstvo je v hudem strahu. — V Odesi so zavzeli dijaški nemiri že revolucijski značaj. Nedavno so se razširile proklamacije, naj se mestni poglavar Šuvalov umori. Aretiranja se nadaljujejo brez konca in kraja. Vse ječe so že prenapolnjene. — Cesarjev program za tekoče leto je sledeči: do začetka maja ostane na Dunaju, potem se poda k otvoritvi delegacij v Budimpešto, kjer ostane 14 dni. Koncem junija odide v Išč, a od tam v začetku septembra naravnost k manevrom v Holic. — Praga Parizu, Praški mestni zastop je sklenil, poslati mestu Parizu zlato kolajno, vsem onim Parižanom pa, ki so si stekli zasluge za praške odposlance pri Hugovi slavnosti, pa srebrne kolajne mesta Prage. — Naslednik srbskega ministrskega predsednika Vujčica, ki bo brezdvomno odstopil po zaključku skupštine, postane baje Nikola Pašić. — Prestolonaslednik za Albanijo. Bivši španski poslanik v Haagu, Don Juan Aladro Kastrioti Skanderbeg je razvil po celem jugu živo agitacijo, da dokaže svoje pravice do albanskega prestola kot direktni potomec albanskega junaka Jurja Kastrioti.

Dopisi.

Iz Savinjske doline. »Od nekdaj — iz Savinjske doline« — pod tem naslovom piše nekdo, ki ga pa dobro poznamo, v »Slov.« od 12. marca številka 59. neko kolobocijo, kakršne smo od njega že vajeni. »Des Pudels Kern« mu je ogorčenje nad imenovanjem častnih članov gornjegrajskega učiteljskega društva, češ: dokler bote take »cagarje ven obešali, — le v nje se oglejte itd.« — No, potem poskuša z nekakimi dokazi, kakor da bi bili častni člani gg. Kocbek, Praprotnik

in Žager — klerikalci. Zato navaja v prvi vrsti neko notico v klerikalnem listu: »Volksblatt«, ki se glasi: »Epilepsie heilbar«. Anfragen an J. Zager Goritzen. — Mi smo se o tej stvari informirali ter z najverodostojnejšega vira izvedeli, da ima gospa Josipina Žager, soproga nadučitelja gosp. Antona Žager na Gorici, stari recept nekega v letu 1853. v Grižah umrlega župnika č. g. J. Safrana — proti padavici. Ona je že mnogo povoljnih vspehov dosegla s tem zdravilom ter mnogo revežev — seveda brezplačno — ozdravila te strašne bolezni po Savinjski dolini gori do Solčave, po raznih bolnišnicah itd. in bi rada dosegla še več vspehov, da bi potem zamogla celo stvar oddati na pristojno mesto, kar ji je od vplivnih gospodov že zajamčeno. No, zakaj si je ravno »Volksblatt« izbrala za inseracijo, nam ni znano, najbrž pa se ne motimo, če trdimo, da zato, ker ve, da imajo klerikalci, posebno take baže, kakor je dopisunče, največ časa in zato lahko prežvečijo celi list z inserati vred.

Od častnega člana g. Žagerja skoči dopisunče kar v Celje nad g. Hribarja, češ, zakaj je »Domovina« molčala o glasovanju Ferjančiča in Plantana o dispozitnem zakladu. — O sancta simplicitas! G. Hribar naj bi po mnenju tega dopisunčeta šel klerikalce vprašati, kaj sme in kaj ne sme v svoj list pisati in to menda v zahvalo za lažnjivo, podlo, nesramno gonjo, ki jo je proti njemu uprizorila duhovniška druhal ob času državnoborskih volitev?!

Kmalu za tem se obregne ob nekoga na Rečici, izza časa občinskih volitev.

Sedaj pa še naj kedo reče, da to ni — kolobocija!

Potem šele se splazi nad drugega častnega člana g. Kocbeka. Podtika mu namreč, da se on brani z vsemi štirimi, da bi bil liberalce. — Ali se Vam že zares meša v glavi? Mi se dobro poznamo in vemo, da so učitelji — z minimalno izjemo — celi možje, možje narodno-naprednega mišljenja, kar je edino pravo za današnje učiteljstvo, in se ne damo o nasprotnem prepričati o naših možeh. — Morebiti nam dopisunče celo pove, kje, kedaj in zakaj se je g. Kocbek branil biti liberalce.

Naslednje se loti dopisunče g. Praprotnika. Ker mu drugega ne ve očitati, mu očita — kakor vselej — sivo starost. Torej vedno eno: siva starost. Iz tega se mora sklepati, da si dopisunče gotovo ne želi učkati sive starosti. Zato najbolje stori, ako se začasa obesi — ali pa zadavi, kar mu je ljubše. Škoda zanj gotovo ne bode nikakršna, kajti on ne ve in ne zna drugega, kakor poštene ljudi obirati in obrekovati. — Učiteljstvo gornjegrajskega okraja pa je storilo prav, ko je razobesilo take »cagerje ven«.

Pa jih še Vi razobesite a la: Pan-kracij, Melhijor in Jože Kostanjevec. Če želite, dobite takoj zopet novo »tercet« v klerikalnih značajih v javnost.

Iz Dramelj. V najbližjem času se bo pri nas gradila nova štirirazrednica in za to bi si pač želeli, da bi ista dobila novega šolskega vodnika, ki bi se pač ne zanašal na »farovski škofišč«. Mi hočemo svoje otroke zaupati v šoli samo odločnemu, značajnemu učitelju, do tega imamo vendar pravico. Koliko »farovski treska« razodeva, se spozna, da naš »prevzvišeni in gnadjivi« g. Andraž hočejo iti zdaj nekam v Brežice. No, drameljski petelini in druga perotnina se že veseli te vesti ter želi, da bi bila resnična, za pot Vam, g. Andrejo, veselo zakukurika in zakokojdajsa. Pa da bi spet ne izpodletelo! Zdaj pride morebiti v Št. Jur gimnazija, torej se moramo mi Drameljčani vendar pametno vesti kot najbližji sosedje — no in k pametnemu obnašanju vendar ne moremo drameljskega farovža siliti, kajti kar je nemogoče, je pač nemogoče.

Izpred sodišča.

Gospod deželnosodni nadsvetnik Schmeditz je predsedoval poleg nekaterih tajnih obravnjav tudi sledenji obravnavi deželne kot prizivne sodnje.

1. Klerikalni župan. Na obtožni klopi sedi Jože Kuhar, kovač in župan na Dolu, že radi obrekovanja predkaznovan. Prizivna obravnava se vrši vsled njegovega rekurza proti sodbi okrajnega sodišča, katero ga je zopet radi hudobnega obrekovanja obsodilo na globo 210 K

ali na teden dni zapora. Cela stvar je ta le: Nadzornik, g. Mirko Haus je ovadil župana, da ga je isti javno in očitno žalil in mu podtikal hudobna in kazniva dejanja. Ta klerikalni župan je bil namreč ravno na »agitacijski turci«, ker so se imele vršiti zopet občinske volitve. Agitiral je seveda sam za svojo osebo in proti liberalnemu kandidatu g. Šimencu. V tej agitaciji je prišel tudi na občinski poti do zakonskih Janeza in Marije Labodo. »Kaj boste Šimencu volili«, je prišel, »ta ni dosti vreden; on hodi le s takimi ljudmi, ki niso nič vredni, ki so vsi liberalci; tako hodi s Hausom, ta Haus pa je hotel prite in te vodni stavbi za toliko in toliko goljufati« — itd. Lepa duša, ta klerikalni župan! Gosp. Haus je vložil tožbo in prvi sodnik je župana obsodil. Včeraj pa se je obravnavalo o županovem prizivu. Priziv je zastopal gosp. dr. Brejc, privatnega tožitelja pa g. dr. Stor. Zadnji povem m. dr. v utemeljevanju svoje tožbe, da »— je hotel s svojimi psovki župana le agitirati za svojo osebo, kakor agitirajo tako navadno klerikalni župani«. Ta tolikokrat dokazana in obče znana istinitost je razjarila g. dr. Brejca tako, da je imel dovolj predrznosti, reči dr. Stor: »To je nesramnost« in zahteval protokoli- ranje. Tudi dr. Stor je zahteval protokoli- ranje Brejčevih psov. Brejc si pa »pri- drži tožno postopanje proti zagovorniku vsled njegove trditve«. Komedija! Ali je naloga dr. Brejca, braniti vse katoliške župane, kakor da bi bili angelji? Zakaj torej taka ekstaza, če se ta resnica enkrat pred sodnijo izreče? Vprašamo objektivnega poslušalca, ali ni to malo preveč alterirano, če je govoril Brejc vsled ome- njene trditve dr. Stora o »einem losen Maul«? ... Vse to seveda županu, sta- remu katoliškemu obrekovalcu, ni ničesar pomagalo. To se nam zdi »ein loses Maul«. Župan Kuhar bode plačal globo 210 K ali pa teden dni sedel, kajti priziv se je v celoti zavr- nil. Dober tek!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. aprila.

— Osebna vest. Deželni šolski nadzornik g. Fran Hubad je bil včeraj pri cesarju v avdijenci.

— Celjsko vprašanje. Lažnjivost duhovniškega časopisja je ravno tako notorična kakor njegova perfidnost, in kdor je mojster v lažnjivosti in per- fidnosti, ta je v očeh klerikalcev najboljši žurnalist. Tudi mariborski tonzurirani prefekt Korošec stremi, da bi postal v tem smislu znamenit katoliški žurnalist. Skušnje usposobljenosti je napravil pri raznih obravnava, pri katerih je bil za- radi častikraja po zasluženju premiran, in zdaj se producira v tej stroki po jeden- krat na teden v »Slov. Gospodarju«. Ko- rošec je seveda izpregovoril tudi o celj- skem vprašanju. Izkazali bi mu nezasu- ženo odlikovanje, če bi na njegova natol- cevanja hoteli odgovarjati in braniti svoje mnenje glede celjskega vprašanja, zlasti ker vse njegovo vpitje nima družega na- mena, kakor naloviti nekaj naročnikov. V tem pogledu smo pa mi čudovito hladnokrvni in se prav čisto nič ne me- nimo, če nam klerikalci tudi kakega na- ročnika odjedo. Kadar bodo na Štajerskem deželnozbornske volitve, bomo že skrbeli, da pride naš list med ljudstvo. Jedno pa moramo pibiti. Iz »Slov. Gospodarja« je razvideti, da ima napovedani shod v Celju v naprej določeni namen ugovar- jati naši misli in jo obsojati in »Slov. Gospodar« zahteva, naj se povabi tudi kmete, najbrž da bi s poleni in cepci demonstrirali v označeni namen. To pa ni posvetovalni shod, nego čisto navadna komedija.

— Kako uradujejo po kleri- kalnih posojilnicah, v to nam služi kot kričeč eksemplj šebreljska »štedil- nica«. Zakonska Č. sta imela v tej »šte- dilnici« naloženih 1400 K. Vpisali pa so v knjižico dvakrat po 1000 kron in enkrat 1400 K, tako da je trdil vsakdo, da je vložil 2400 K, torej 1000 K več nego se je dejanski vložilo. Ta dva zakonska sta šla v »štedilnico« vzdignit denar. Rekli pa so jima, da ni denarja, in dali so Č pismo, naslovljeno na župana K. v Cerknem kot načelnika tamkajšnje posojilnice, rekoč mu obenem, da so zvezani s cerkljansko, da torej dobi tam denar. Tukaj pa so jim odgovorili, da niso nič zvezani s šebrelj- sko, da bodo pisali v Šebrelje, potem naj pridejo na drugi uradni dan, ali zopet ni bilo nič. Ukazali so priti tretjič, ali tudi to pot ni bilo nič. Tako sta se zatekla za- konska Č. v sodnijo; tu pa je začelo skr-

beti može, kaj da bo. Župan K. je odsvetoval, da ne hoditi v sodnijo, kar so izvedli tudi v Šebrelje, in pričelo se je letanje semintje, nazadnje pa so preložili kapital na nekega kmeta v Šebreljah, tako da je že ves zbegani Č. zopet brez skrbi. Vidite, tako je klerikalno gospodarstvo! Kdor ima kaj denarja ter hoče biti v skrbeh radi njega, kar naloži naj ga v kako klerikalno posojilnico, pa se mu izpolni ta želja! — Šebreljska posojilnica je izkazala veliko predrznost in zaupanje v nevednost ljudstva s tem, da je priobčila v »Prim. Listu« račune in bilanco za leto 1901. — Iz teh računov je razvidno, da ima ta posojilnica po tolilkoletnem obstanku še vedno izdatno izgubo in ne 2325 K 21 vin. rezervnega fonda in 960 K 42 vin. dobička v l. 1901. — Evo dokaz. Vseh posojil je 113.971 K. In čujte, ljudje božji! Od te svote posojil izkazuje posojilnica za ostalih obrestij 22.211 kron, med temi le za l. 1901. celih 4117 K ali dve tretjini vseh obrestij. — Obresti so iztožljive največ za tri leta. Ta mala posojilnica pa ima tirjati za dobo pred l. 1901. celih 18.093 K zaostalih obrestij. To pomeni, da je najmanj polovica izgubljena, torej zgube po malem vzeto 9000 K, gotovo pa več. Ta posojilnica ima torej najmanj 7000 K izgube in niti novca svojega premoženja. — Mi torej pravimo: 22.211 K zaostalih obrestij Šebreljske posojilnice značijo — krah, ki je neizogiben, ako jej ne priskočijo na pomoč večje klerikalne posojilnice. Radovedni smo, ali to store! Dolžne so!

— **Kranjska hranilnica** je imela v minoletem letu 364.247 K čistega dobička, iz katerega je dala 40.000 K za pokojninski zaklad svojih uradnikov, 40.000 K za zaklad za zgradbo nemškega gledališča v Ljubljani, 15.160 K za razne dobrodelne namene, 44.020 K za podporo učnim in enakim zavodom — filharmonično društvo je dobilo 23.700 K, »Glasbena Matica« pa 400 K! — 41.380 K za javne namene in raznim društvom. Reseravniki zaklada znaša sedaj 8.791.170 K.

— **Katoliško-narodni argumenti.** Minulo nedeljo so prišli v Marovtovo gostilno (Hradečkova ulica št. 24) znane klerikalne korifeje: Kregar, Erzini in Štefe, za katerim je capljala tudi še neka drobna ženica. Pri mizi je sedel tudi Kravčeljev hlapec Oskar, s katerim so začele korifeje debatirati. Debatiralo se je o — za črnuhe zanimivi in važni stvari — plačanju dolgov. Klerikalci ne »glijajo«, namreč samo za račun, če se gre za volilni golaš, temveč tudi v slučaju, če napravijo izlet v okolico. V teku debate je trdil pasar Kregar, da je »vse v redu«, če je plačal za vožnjo 4 oseb na Ig semtertja 2 gld. in hlapcu parkrat napil. Kaj pravite, vozniki? »Gotovo ste istega mnenja kakor hlapec Oskar, ki se je potegnil za svojega gospodarja, češ, tako plačilo je sicer klerikalno, a ne kavalirsko. G. »zbornični svetnik« Kregar je končno izgubil svojo »duhovitost«, ko je prodaja vedno na shodih in stopil je argumentno s pestjo. Planil je na slabotnega hlapca Oskarja ter ga udaril, da bi z brahialno silo pobil svojega nasprotnika, ki se je povsem dostojno vedel proti njemu. Povsem neprijetni gosti, ki so sledili tej aferi, so bili zelo ogorčeni in če bo Kregar ponavljal svoje surovosti, se mu zna pripetiti, da odleti enkrat z vsemi svojimi tovariši iz kake gostilne... Hlapcu svetujemo pa, naj si poišče zadoščenja pri sodniji. Priče, ki so nam vest sporočile, so tudi njemu na razpolago. Proti takim Kregarjevimi argumentom eksistirajo vendar še drugi — argumenti.

— **Namesto venca** na krsto g. Vincencija Hübschmanna, ces. in kr. stotnika v pokoju in večletnega odbornika deželnega pomočnega društva »Rudečega križa« za Kranjsko, je društveno vodstvo poslalo dijaški in ljudski kuhinji in Elizabetni otroški bolnici v Ljubljani po 15 K.

— **Uboj.** Na velikonočni ponedeljek so se v Selo Šumberku pri Žužemberku v Ozimkovi gostilni stopili. Gostilničar Ozimek in 23letni Ivan Kmet iz Podbukovja sta bila v tem boju ranjena. Kmet je šel sicer sam domov, a je vsled dobljenih poškodb umrl. Pet fantov, ki so se pretepa udeležili, je že zaprtih.

— **Trdovraten samomorilski kandidat.** Janez Zupan iz Sp. Jelenja

se je 1. aprila poskusil obesiti. Njegovi hčeri sta ga še pravočasno zapazili in s svojim kričanjem privabili sosede, ki so prerezali vrvi, na kateri je Zupan visel. Zupan pa sosedom ni bil hvaležen, nego novič poskusil se obesiti, sosedom pa grozil s požigom, ako bi ga ovirali pri izvršitvi tega namena. Sosedje se za grožnjo niso zmenili, pač pa poskrbeli, da je bil Zupan oddan v blaznico.

— **Koncert v protestantski cerkvi** je odložen.

— **Stavka na Reki.** Najopasnije se je postril položaj včeraj. Štrajkujoči so hoteli naskočiti tovarno za luščenje riža. Bataljon vojaštva je obkolil tovarno. Policija je z golimi sabljami razganjala množice ter aretovala na tem mestu 76 razgrajalcev. Politična oblast je razpustila »delavsko zvezo« ter konfiskovala vse njene knjige in papirje. Na kolodvoru je stalo 500 naloženih tovornih vagonov, ki jih ni imel kdo razkladati. Pri takozvani »Delti« je stalo vrhutega še nad 100 vagonov obloženih z lesom. Opoldne so vstavili tudi mizarji in jamborari v tovarni »Sirola« delo. Proti večeru, ko je bil položaj že najbolj napet, se je doseglo sporazumljenje med nekaterimi podjetniki in uslužbenci, valed česar tudi splošni štrajk pojema.

— **Eksplodizija na železnici.** Ko je včeraj zjutraj ob 5^{1/2} uri odhajal poštni vlak z Reke proti Sv. Petru, razleteli sta se dve dinamitni patroni. Grozno gromom pod vlakom. Strojvodja je takoj vlak ustavil. Škode ni bilo nobene, ker sta bili patroni majhni. Sodi se, da je kateri sedaj štrajkujočih delavcev položil patroni na tir.

— **V Ameriko** se je odpeljalo včeraj z južnega kolodvora 236 oseb. Dva fanta, ki sta jo hotela popihati v Ameriko, ne da bi bila že zadostila vojaški dolžnosti, je policija prišla.

— **Nezgoda.** Gospa M. je včeraj zvečer na južnem kolodvoru skočila z električnega voza, ko je bil ta še v diru in je padla in se precej poškodovala.

— **Tatvina.** Ključarju Blažu Knezu v Sv. Florijana ulicah št. 10, je neznan tat ukradel v neki gostilni na Krakovskem nasipu srebrno uro in srebrno verižico, v vrednosti 34 K.

— **Izpuščene reči.** Zasebni uradnik I. I. je izgubil pri gugalnicah v Latermanovem drevoredu srebrno uro, vredno 24 kron. Ura ima na krovu črki I. I. in letnico 1894.

— **Najnovejše novice.** Vdovo dr. Holuba je sprejel cesar v daljši avdijenci. — Plaz je odnesel hotel nad lomniškim vodopadom v Krkonoših. — 15letni samomorilec. V Plznu se je ustrelil 15letni gimnazijalec K. Fleischer. — Bojkotirani župnik. V župniji Plaskice pri Somboru bojkotirajo katoličani svojega neljubega jim župnika na način, da ga ne pripuščajo ne k pogrebu, ne k porokam; tudi njegovih maš ne obiskujejo ter ne dajo otrok krstiti. — Za 18 iz Južne Afrike izgnanih Burov je plačala angleška vlada 16.178 rubljev odškodnine. — Zaljubljen majorjev sluga. V Oseku je ustrelil sluga majorja Piškota, majorjevo strežajko in potem še samega sebe. — Z dežja pod kap je prišlo 30 poljskih politehnikov, ki so iz Charlottenburga izgnani so vrnilo domov na Rusko. Tukaj so jih ruski orožniki prijeli in zaprli v varšavsko citadelo. — Francoski romanopisec Dubut de Lafurest je skočil iz 4. nadstropja svojega stanovanja v Parizu ter se ubil. — Grob iz za časa pred ustanovitvijo Rima so baje izkopali na Forum romanom v Rimu.

— **Ignacij Hořica.** Iz Marzije se poroča, da je tamkaj umrl mladočeški državni poslanec Ignacij Hořica. Pokojnik, ki je bil kakih 50 let star, je bil po poklicu časninar in sicer je služboval pri »Nar. Listih«. Iz malih začetkov se je povzpel tako visoko, da je bil jeden prvih urednikov tega lista in ga je stranka poslala v drž. zbor. Za nas Slovence je imel prav posebne simpatije in z našim uredništvom so ga vezale prijateljske vezi. Kadar je kot domobranski nadporočnik potoval k vojaškim vajam, vselej je ustavil v Ljubljani in preživel nekaj ur med nami. Bil je ljubezniv in duhovit

mož ter navdušen Slovan. Hrvatski je govoril popolnoma gladko in spisal tudi zanimivo knjižico o hrvatskih razmerah. Slovenci, ki so se udeležili l. 1895. skupnega izleta v Prago na narodopisno razstavo, se gotovo še spominjajo pokojnika in oduševljenega njegovega govora, s katerim je v »Meštanski besedi« pozdravil slovenske izletnike. Soproga umrlega Hořice je znamenita češka igralka gospa Laudova.

— **Statistika češke kraljevine.**

Ravnokar so izšli statistični podatki za l. 1901, iz katerih povzamemo: Novorojencev je bilo 226.018; izmed teh je bilo 7564 ali 3,59%, mrtvorojenih. Nezakonskih otrok je bilo 4,2%, največ nezakončičev je bilo v pomernih krajih na severozahodu (do 30%). Zakonov se je sklenilo 52.090, tako da se je izmed 100.000 oženilo 829 ljudi. Umrlo je 151.651 oseb. Za jetiko je umrlo 22.742 ljudi, nenaravne smrti 3719; izmed teh je umrlo vsled samomora 1586 in 91 jih je bilo umorjenih. Javnih bolnišnic je bilo 76 s 7724 posteljami, dalje 97 zasebnih z 2360 posteljami. V hišah za najdenice je bilo 7620 otrok (3833 dečkov, 3787 deklic). — V petih zavodih za umobolne (v Pragi, Bečkovcih, Dobřanah, Kosmonosah ter Opořanah) je bilo 6686 bolnikov (3636 moških, 3050 žensk). — V zavodih za slepce je bilo 146 dečkov in 171 deklic. — V petih prisilnih delavnicah je bilo 1696 kaznjencev. — Zdravstveno službo je oskrbovalo 2508 zdravnikov, 118 ranocelnikov, 315 živnozdravnikov; porodnih babic je bilo 5743. Javnih lekarn je bilo 373, zasebnih pa 522.

— **Nemški dijaki v Gradcu.** V noči na Veliko nedeljo je 12 nemških nacionalnih dijakov napadlo nekega narednika, ki se je moral braniti s sabljo. Trije dijaki pa so ga napadli za hrbtom ter mu sabljo iztrgali iz rok. Narednik je moral bežati na policijo. Tri dijake so zaprli.

— **Il oseb utočilo.** Parnik »Alma«, ki je last neke angleške železniške družbe je butnil na poti iz Southampton v Havre ob barko »Cambrian Princess«, ki se je takoj potopila. Utočilo je 11 oseb.

Društva.

— **„Splošno slovensko žensko društvo“** priredi v nedeljo 6. t. m. ob pol osmih zvečer v dvorani »Mestnega doma« zadnje predavanje v tej sezoni. Predaval bo g. Karol Linhart: »Iz zgodovine socializma in žene«. Vstop je vsakomur dovoljen in brezplačen.

— **Moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico** redni občni zbor se vrši v nedeljo, dne 6. aprila t. l. v gostilni g. A. Volavška ob 4. uri popoldne. Po sporedu prosta zabava.

— **Društvo „Zvezda“ na Dunaju** priredi na belo nedeljo, dne 6. aprila svoj zabavni večer v dvorani restavracije »Regensburgerhof«, Dunaj I, Sonnenfelsgasse 2. Spored je sledeč: Predavanje g. K. »Nekoliko o socialnem življenju v Slovincih«, po predavanju sledi petje društvenega pevskega zbora pod vodstvom pevovodje g. V. Krušiča. Pele se bodo tele pesmi: 1. dr. Gust. Ipavic: »Slovenec«, moški zbor, Stanko Pivnat: »Naša zvezda«, mešan zbor, Peter Jereb: »Lahko noč« moški zbor z bariton- in tenor-solom, 4. dr. Gust. Ipavic: »Pozdrav« mešan zbor, 5. F. S. Vilhar: »Slovenec i Hrvat« moški zbor. Začetek ob 6. uri zvečer. Prijatelji društva dobro došli!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 4. aprila. »Neue Freie Presse« poroča, da namerava vlada posredovati mej Slovinci in Nemci, da se doseže glede celjskega vprašanja kompromis. V ta namen jim hoče staviti poseben kompromisni predlog.

Dunaj 4. aprila. Nekateri listi so imenovali češkega namestnika grofa Coudenhovea kot načelnika prihodnjega ministrstva, ako bi bil Körber primoran odstopiti. Coudenhove je bil sedaj dva dni tu.

Dunaj 4. aprila. Vesti o velikih in krvavih bojih so došle z Balkana in so tukajšnje politične kroge močno vznemirile. Revolucionarno gibanje na Balkanu je neki postalo jako kritično. Turčija ima v Smirni pripravljenih šest bataljonov vojaštva, dva bataljona pa sta že prišla v Solun. »Neue Freie

Presse« dolži Srbijo, da daje ustašem orožja in municije ter pravi, da hoče Avstrija Srbijo posvariti in Turčijo pozvati, naj naredi mir.

Lvov 4. aprila. Delavci brez posla so včeraj vprizarjali velike demonstracije. Policija jih je razgnala.

Berolin 4. aprila. Subskripcija za 4% rusko državno posojilo v znesku 300 milijonov je imela najsijajnejši uspeh. Podpisalo se je stokrat več, nego hoče Rusija denarja najeti.

Curich 4. aprila. Tu je zavladal mraz in je zapadel sneg.

Bruselj 4. aprila. Pod predsedstvom prezidenta Krügerja imajo burski delegatje danes v Utrechtu sestanek, na katerem se principijalno odloči, ali naj Buri pri pogajanjih zastran miru zahtevajo popolno neodvisnost obeh burskih republik ali samo omejeno avtonomijo. Čuje se, da je večina za to, naj se zahteva popolna neodvisnost.

Narodno gospodarstvo.

Ljubljanska kreditna banka

(Konec.)

Pri volitvi voljeni so soglasno v upravni svet gg.: Ivan Hribar, župan ljubljanski; Josip Špitalský, ravnatelj podružnice »Živnostenské banky pro Čechy a Moravu« na Dunaju; dr. Jan Jahoda, odvetnik na Dunaju; Ivan Knez, veletržec v Ljubljani; dr. Ivan Tavčar, odvetnik v Ljubljani; Jan Otto, cesarski svetnik in knjigotržec v Pragi; Franc Kollmann, veletržec v Ljubljani; Miroslav grof Kulmer, predsednik »Prve hrvatske štedionice« v Zagrebu; Milivoj Crnadak, ravnatelj »Prve hrvatske štedionice« v Zagrebu; Fran Arnold, predsednik »Hrvatske komercijalne banke« v Zagrebu; Urban Zupanec, veletržec v Ljubljani; Kornelij Gorup, veletržec v Trstu. V nadzorstveni svet gg.: Josip Lavrenčič, blagajnik mestnega užitninskega zakupa v Ljubljani; Dragotin Vabič, ravnatelj »Hrvatske komercijalne banke« v Zagrebu; Gabrijel Jelo vsek, župan in posestnik na Vrhniki; Fran Malý, veletržec v Ljubljani; Franc Pavlin, nadinženir v Ljubljani.

Podpredsednik Josip Špitalský omenjajoč, kako velicega pomena je za nadaljnji razvoj »Ljubljanske kreditne banke« in za narodno gospodarstvo v južnih avstrijskih deželah dejstvo, da sta se slovensko češki finančni koaliciji pridružila v imenu bratov Hrvatov dva tako važna denarna zavoda, ko sta »Prva hrvatska hranilnica« in »Hrvatska komercijalna banka« v Zagrebu, naglašala zlasti, da bode to v poseben prosep dolejš zaostali Dalmaciji, za katero se tako živo zanima slavni češki rodoljub in prijatelj slovenskega in hrvatskega naroda Jan grof Harrach. Ime tega moža znano je po vsem slovanskem svetu in tudi Slovinci se mu imajo zahvaliti na marsikaki krepki besedi, katero je svoje dni v obrambo njihovih pravic izpregovoril v državnem zboru. Tega v najvišjih krogih uglednega moža in prijatelja Jugoslovanskih priporoča zato, da se izvoli v smisel pravih za pokrovitelja »Ljubljanske kreditne banke«.

Predlog se soglasno z živahnim odobravanjem sprejme; grofu Harrachu pa se odpošlje takoj brzojavka o soglasni izvolitvi.

Na to se zahvali Ubald pl. Trnkoczy predsedniku za njegovo požrtvovalnost in trud za razvoj banke.

Ker se nikdo več ni oglašil k besedi, zahvali predsednik Hribar še vladnega komisarja c. kr. deželnovladnega svetnika Ludovika markiza pl. Gozzanija za njegovo mlademu zavodu vedno izkazovano blagonaklonjenost in za kulantnost povodom obravnav za potrditev novih bančnih pravil ter zaključil občni zbor ob polu 12. dopoldne.

— **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** V mesecu marcu t. l. je bilo vloženo pri »Ljubljanski kreditni banki« na vložne knjižice in na tekoči račun 676.775 K 81 h, vzdignjenih pa 1.120.248 K 19 h. Skupno stanje vlog je bilo koncem meseca marca t. l. 3.517.978 K 29 h.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Meseca marca 1902 vložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 868 strank 411.895 K 12 h, 805 strank pa dvignilo 384.157 K 89 h. V l. četrtletju je došlo 102 prošenj za posojila; od teh se je dovolilo 87 prošilec posojil v znesku 195.360 K, 15 prošilec pa se je odklonilo posojil v znesku 235.300 K zaradi nezadostnega pokritja.

— **Mestna hranilnica v Kamniku.** V mesecu marcu 1902 je 93 strank vložilo 31.703 K 83 h, 39 strank vzdignilo 14.139 K 95 h, 18 strankam se je izplačalo posojil 34.200 K, stanje vlog 411.146 K 28 h, stanje posojil 135.901 K 70 h, denarni promet 133.384 K 98 h.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 806-2 m. Srednji snežni tlak 780-0 mm.

April	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Podavna v 24 ur
3.	9. zvečer	733.8	11.4	sr. jzhod	del. jasno	
4.	7. zjutraj	731.9	11.6	sl. jzhod	akoro obl.	
5.	2. popol.	731.9	16.2	m. jzhod	oblačno	07 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 12.3°, nor-
male: 7.3°.

Dunajska borza

dné 4. aprila 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.85
Skupni državni dolg v srebru	101.45
Avstrijska zlata renta	120.85
Avstrijska krona renta 4%	99.40
Ogrska zlata renta 4%	119.85
Ogrska krona renta 4%	97.50
Avstro-ogrsko bančne delnice	1610.—
Kreditne delnice	890.25
London vista	240.07 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.35
20 mark	23.44
20 frankov	19.06
Italijanski bankovci	93.20
C. kr. cekini	11.30

Solicitatorja

sprejme (792-1)

notar Hudovernik v Kostanjevici.

Vstop najpozneje s 1. majnikom.

Nova hiša

v bližini velikih tovarn, pripravna za go-
stilno ali drugo obrt, (807-1)

je pod ugodnimi pogoji na prodaj.

Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Trgovski pomočnik

sprejme se s 1. aprilom ali nekoliko po-
zneje v trgovino mešanega blaga. Biti
mora dober manufakturst ter popolnoma
izvežban v prodaji usnja. Plača po dogo-
voru. — Ponudbe s pričevali na F. De-
kleva, Slavina, Prestranek. (757-3)

Pisar

z lepo pisavo, zmožen slovenskega in
nemškega jezika v govoru in pisavi,
išče službe. — Ponudbe pod »št. 142«
naj se blagovolijo poslati na upravništvo
»Slov. Naroda«. (782-3)

Pes prepeličar

kratkodlak, bel z rujavo liso, ki sliši na
ime »Argos«, se je izgubil.

Kdor ga dobi, pripelje naj ga proti
primerni nagradi g. E. Tavčarju, Kolo-
dvorske ulice. (763-3)

Trgovski pomočnik

slovenskega in nemškega jezika zmožen,
dobro izurjen v špecerijski in manufak-
turni stroki, se sprejme pri trdki

Slavinec & Šeleker (799-1)

Šmartno pri Litiji.

Stara obstoječa

špecerijska trgovina

sredi mesta se takoj prodaja.

Kje? pove upravništvo »Slovenskega
Naroda«. (774-2)

Sprejme se (415-39)

trgovski potnik

izveden v špecerijski stroki, z dobrimi pri-
poročili, na stalno in dobro plačano mesto.

Obširno utemeljene ponudbe naj se
pošljejo na upravništvo »Slov. Naroda«.

Jšče se dobra

kuharica

za slovensko restavracijo
na Spod. Štajerskem.

Plača po dogovoru. Ponudbe uprav-
ništvu »Slov. Naroda«. (795)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

VABILO

na

XXI. občni zbor

„Kmetske posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani“

kateri se boče vršil

дне 10. aprila t. l. ob 2. uri popoldne

v zadrugi pisarni na Marije Terezije cesti št. 1.

Dnevni red:

1. Nagovor ravnatelja.
2. Poročilo tajnika in blagajnika.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobrenje letnega računa.
5. Volitev: a) ravnatelja, b) blagaj-
nika, c) kontrolorja, d) 2 namest-
nikov, e) 3 članov v nadzorstvo.
6. Predlogi društvenikov.

V Ljubljani, dne 1. aprila 1902.

Ravnateljstvo.

Bilanca

za upravno leto 1901.

Aktiva.		Passiva.	
1 Račun blagajne:		1 Račun deležev:	
Gotovina dne 31. decembra 1901	249168.32	Stanje glavnih deležev 31. dec.	20000.—
2 Račun denarnih zavodov:		Stanje opravil. delež 31. dec. =	4004.—
Stanje 31. decembra 1901. Ma-	541377.57	128 a K 10 — 1362 a K 2 ...	
3 Račun vrednostnih listin:		2 Račun rezervnega zaklada:	
Stanje 31. decembra 1901. . . .	6200.—	Glavni rezervni sklad 31. de-	35827.53
4 Račun posojil:		cembra 1901.	22373.81
a) na hipoteke . . . K 1995207.94		Posebni rezervni sklad 31. de-	
b) na menice 388664.70		cembra 1901.	3376.23
c) na zastavna pisma . . . 31800.—		3 Račun pokojninskega zaklada:	
d) v tekočem računu . . . 402040.—	2817712.64	Stanje 31. decembra 1901. . . .	3540890.50
5 Račun prehodnih zneskov:		4 Račun hranilnih vlog:	
Stanje 31. decembra 1901. . . .	3137.33	Stanje 31. decembra K 3418188.02	
6 Račun inventara:		Kapitalizov. obresti . . . 122702.48	
Stanje 31. decembra 1901 po 10%.	825.68	5 Račun obresti:	
odbitku		Za l. 1901. predplačane obresti	13594.30
7 Račun obresti:		6 Račun izgube in dobička:	
Zastale obresti posojil	38774.62	Čisti dobiček za leto 1901. . . .	17129.79
	3657196.16		3657196.16

Izkaz izgube in dobička

Debet. za upravno leto 1901. Kredit.

1 Račun obresti:		1 Račun obresti:	
Izplačane obresti hranilnih vlog	13988.33	Prejete obresti posojil	140605.77
Kapitalizovane obresti hranilnih	122702.48	V letu 1900. za leto 1901. pre-	9292.39
vlog		jete obresti posojil	2963.32
Za leto 1901. naprej plačane	13594.30	Prejete zamudne obresti	38774.62
obresti posojil		Zaostale obresti posojil	25339.54
V letu 1901. za leto 1900. pre-	38010.71	Prejete obresti naloženega de-	
jete obresti posojil		narja	992.88
2 Račun upravnih stroškov:		2 Račun upravnih stroškov:	
V l. 1901. znašajo upravni troški	10966.89	Dohodki za leto 1901.	1299.91
3 Račun davka:		3 Račun izgube in dobička:	
V l. 1901. se je plačalo davka . .	2784.19	Prepisani ostanek dobička leta	
4 Račun inventara:		1900. na novi račun	
10% odbitka za obrabo	91.74		219268.43
5 Račun izgube in dobička:			
Čisti dobiček za leto 1901. . . .	17129.79		
	219268.43		

Denarni promet

Prejemki. od 1. jan. do 31. dec. 1901 — K 17,672,369.86 Izdatki.

1 Račun blagajne:		1 Račun deležev:	
Gotovina v blagajnici 1. janu-	97507.91	Izplačani pravilni deleži	68.—
varja 1900		2 Račun rezervnega zaklada:	
2 Račun deležev:		Izplača se	2200.—
Vplačani pravilni deleži	440.—	3 Račun hranilnih vlog:	
3 Račun rezervnega zaklada:		Izplačane hranilne vloge	1886691.73
Dvignene obresti glavnega res.	1313.50	4 Račun obresti:	
zaklada	2200.—	Izplačane obresti hranilnih vlog	13988.33
Vrednostne listine	1122.04	5 Račun posojil:	
Dvignene obresti posebnega re-		Dana posojila	1111215.82
servnega zaklada	126.24	6 Račun upravnih stroškov:	
4 Račun pokojninskega zaklada:		Upravni troški za leto 1901. . .	10966.89
Dvignene obresti	2270566.49	7 Račun denarnih zavodov:	
5 Račun hranilnih vlog:		Naložene glavnice	5672818.78
Vložene hranilne vloge	529227.18	8 Račun dividende:	
6 Račun posojil:		Izplačana dividenda glavnih de-	2000.—
Vrnena posojila	140605.77	ležnikov	2784.19
7 Račun obresti:		9 Račun davka:	
Prejete obresti posojil	2963.32	Plačani davki	2784.19
Prejete zamudne obresti	25339.54	10 Račun vrednostnih listin:	
Dvignene obresti nal. denarja . .	992.88	Za nakup vrednostnih listin . .	2200.—
8 Račun upravnih stroškov:		11 Račun prehodnih zneskov:	
Vplačani dohodki	5685912.—	Izplačani prehodni zneski	4806.76
9 Račun denarnih zavodov:		12 Račun dobrodelnih namenov:	
Dvignene glavnice	2413.22	Izplačalo se je za dobrodelne	870.—
10 Račun prehodnih zneskov:		namene	
Vrneni prehodni zneski	40.—	13 Račun nagrad:	
11 Račun inventara:		Nagrada ravnateljstvu	900.—
Za prodani inventar		14 Račun inventara:	
		Za nakup novega inventara . .	90.27
		15 Račun blagajne:	
		Gotovina v blag. 31. dec. 1901 .	249168.32
			8960769.09

Ravnateljstvo.

(802)

Nadzorstvo „Kmetske posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani“ pregle-
dalo in primerjalo je račune za l. 1901. in naznanja, da se računi popolnoma
ujemajo ter so knjige in bilanca razložene v pregled v društveni pisarni, § 30
al. 4 društvenih pravil.

Ivan Rodé l. r.

član nadzorstva.

Alojzij Staré l. r.

načelnik nadzorstva.

Vinko Ogorelec l. r.

član nadzorstva.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Obhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
čez Selthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling
v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri
5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal
v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. —
Ob 11. uri 51 m dopolne osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob
3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob je-
zeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez
Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Ma-
rijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago,
(direktni voz l. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via
Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-
Monakovo direktni vozovi l. in II. razreda.) — Froga
v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri
17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz
Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak v Du-
naja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzens-
festa, Solnograda, Linca, Steyra, Anseea, Ljubna,
Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi l.
in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni
vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni
vlak v Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba,
Marijinih varov, Plana, Praga, (direktni vozovi l. in
II. razreda), Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra,
Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta Zella
ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mo-
horja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne
osonni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka,
Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pon-
tabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak s Du-
naja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Froga
iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri
in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob
8. uri 35 m zvečer. — Obhod iz Ljubljane juž. kol.
v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj,
ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob
10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru,
poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v
oktobru. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika.
Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m
popoldne, ob 5. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in
samo v oktobru. (1)

zvrsten postranski za-
služek ponuja se gospodom in
damam iz boljših krogov
v mestih in na deželi. — Ponudbe
pod C. C. 150 Trst poste restante.
(781-2)

Lepo, snažno perje!

Kokošje perje l. nesključeno kilo K — 50
" " " " " " " " — 22
puranovo " " " " " " " " — 10
gosje " (polno puha) " " " " — 240
perice (Flaumen) " " " " — 10.
razpošilja po povzetju na vsako
postajo ali kolodvor (674-10)

Fran Podlipnik
Stolni Beligrad (Stuhlweissenburg) Ogrsko.

Vabilo

občnemu zboru

Posojilnice v Zagorji ob Savi

registrovane zadruge z neomejeno zavezo

kateri se boče vršil

дне 13. aprila t. l. ob 4. uri popoldne

v posojilnični pisarni.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računa za leto 1901.
3. Volitev načelstva in preglednika.
3. Slučajnosti.

(812) Načelstvo.

Ljubljana, Lattermannov drevored.

L. Genijev
veliki anatomsni muzej
in
panoptikum.

Odprto vsak dan od 9. ure
predpoldne do 9. ure zvečer.

Vstopnina 15 kr. Vojaki in
otroci 10 kr. Anatomsni
kabinet 10 kr.

Natančni popis se pri blagaj-
nici za 10 kr. dobi.

V torek in petek samo za dame.

Posebno pa je opozoriti na: „Ana-
tomično Venero“, katero je možno
razložiti na 40 koscev, in je uprav moj-
stersko delo modelske umetnosti.

K mnogobrojnemu obisku vabi naj-
uljudnejše

(810-1) L. Geni.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.